

THE RELATIONSHIP BETWEEN PARTICIPATORY LEARNING AND WOMEN'S EMPOWERMENT: A CASE STUDY OF BANG KHURAT SUBDISTRICT, BANG BUA THONG DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE

Nattakorn WATTANAKUL¹

1 Graduate College of Management, Sripatum University, Thailand; nattakorn182525@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to: (1) examine the level of participatory learning among women in Bang Khurat Subdistrict, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province; (2) examine the level of women's empowerment; and (3) examine the relationship between participatory learning and women's empowerment. This quantitative study included 172 women aged 20 years and over who resided in Bang Khurat Subdistrict, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province. The sample size was determined using Yamane's formula. Participants were selected by purposive sampling according to predetermined inclusion criteria. The research instrument was a five-point rating-scale questionnaire with an overall Cronbach's alpha coefficient of 0.884. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient. The findings revealed that: (1) the overall level of participatory learning was high ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.32). Participation in activities had the highest mean score, followed by knowledge sharing and reflective learning, participation in idea generation, participation in decision-making, and participation in evaluation; (2) the overall level of women's empowerment was high ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.25). Occupational knowledge and skills had the highest mean score, followed by self-reliance and decision-making, self-confidence and leadership, social participation, and household economic management; and (3) participatory learning was positively correlated with women's empowerment at the .05 level of statistical significance ($r = 0.260$, $p = .001$), indicating a low positive relationship. Participation in decision-making, participation in activities, participation in evaluation, and knowledge sharing and reflective learning were significantly and positively related to women's empowerment, whereas participation in idea generation was not significantly related to women's empowerment. These findings indicate that promoting participatory learning-particularly meaningful participation in decision-making, community activities, evaluation, and knowledge-sharing processes-may support women's empowerment and strengthen sustainable community development.

Keywords: Participatory Learning, Women's Empowerment, Community Participation, Bang Khurat Subdistrict

CITATION INFORMATION: Wattanakul, N. (2026). The Relationship Between Participatory Learning and Women's Empowerment: A Case Study of Bang Khurat Subdistrict, Bang Bua Thong District, Nonthaburi Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(8), 31.

ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี: กรณีศึกษา ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

ณัฐกร วัฒนกุล¹

1 วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; nattakorn182525@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของสตรีในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 2) ศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพสตรี และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีอายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 172 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.884 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของสตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.32) โดยด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนประสบการณ์ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ และด้านการร่วมประเมินผล ตามลำดับ 2) การพัฒนาศักยภาพสตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.25) โดยด้านความรู้และทักษะอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพึ่งพาตนเองและการตัดสินใจ ด้านความมั่นใจและภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม และด้านการบริหารจัดการ เศรษฐกิจและครัวเรือน ตามลำดับ และ 3) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.260$, $p = .001$) โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรม ด้านการร่วมประเมินผล และด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนประสบการณ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการร่วมคิดไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อาจช่วยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพสตรีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม, การพัฒนาศักยภาพสตรี, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ตำบลบางคูรัด

ข้อมูลการอ้างอิง: ณัฐกร วัฒนกุล. (2569). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี: กรณีศึกษา ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(8), 31.

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม และประเทศ โดยเฉพาะ “สตรี” ซึ่งเป็นกำลังสำคัญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพัฒนาชุมชน สตรีมีบทบาทในการดูแลครอบครัว การสร้างรายได้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ดังนั้น การส่งเสริมให้สตรีได้รับโอกาสในการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จึงเป็นประเด็นสำคัญที่หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสตรีอย่างต่อเนื่อง แต่ผลลัพธ์ของการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ก็ยังแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในกระบวนการเรียนรู้ การตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรมร่วมกับชุมชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมประเมินผล และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมความรู้ ความสามารถ และความมั่นใจในการพัฒนาตนเอง และชุมชน อันนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะกลุ่มสตรีซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครอบครัวและชุมชนตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สตรีในพื้นที่ต้องปรับตัวทั้งด้านอาชีพ การดำรงชีวิต และการมีส่วนร่วมทางสังคม แม้ว่าหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินกิจกรรมและโครงการพัฒนาสตรีอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงจำเป็นต้องศึกษาระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาศักยภาพของสตรีในพื้นที่ เพื่อใช้วางแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของสตรีในชุมชนจากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรีในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยมุ่งศึกษาการพัฒนาศักยภาพในด้านความรู้และทักษะอาชีพ ความมั่นใจและภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมทางสังคม การบริหารจัดการเศรษฐกิจและครัวเรือน และการพึ่งพาตนเองและการตัดสินใจ ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสตรี รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาชุมชน

การทบทวนวรรณกรรม

การพัฒนาศักยภาพสตรีเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสตรีมีบทบาทสำคัญทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมให้สตรีได้รับโอกาสในการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สตรีสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเป็นผู้นำในชุมชน งานวิจัยและบทความวิชาการในช่วงหลายปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพสตรี เนื่องจากเปิดโอกาสให้สตรีได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินกิจกรรม และร่วมประเมินผล อันนำไปสู่การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน ผลการศึกษาของเพ็ญประภา ภัทรานุกรม และคณะ พบว่า การพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพสตรีผ่านศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ส่งผลให้สมาชิกได้รับความรู้และทักษะด้านอาชีพเพิ่มขึ้น สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างรายได้ เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง และมีบทบาทในครอบครัวและชุมชนมากขึ้น ทั้งยังทำให้เกิดความเข้มแข็งของกลุ่มและชุมชน โดยปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ ได้แก่ ภาวะผู้นำของกลุ่ม การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาการผลิต การตลาด และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งสะท้อนว่าการพัฒนาศักยภาพสตรีมิได้เกิดจากการฝึกอบรมเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกและการสนับสนุนจากเครือข่ายที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สตรีของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของเอกศักดิ์ เฮงสุโข และคณะ ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพของกลุ่มสตรีในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่า สตรีมีความต้องการพัฒนา

ทักษะอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริม และให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมบริหารจัดการกลุ่ม โดยการเรียนรู้ร่วมกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษา เป็นปัจจัยที่ช่วยให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและสามารถพัฒนาอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของสตรีในระดับชุมชน นอกจากนี้ พระครูสังฆรักษ์ศิวรี ปมุตโต และพระชินกร สุจิตโต (ทองดี) อธิบายว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีเป็นกระบวนการที่มุ่งเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การศึกษา การพัฒนาอาชีพ และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชน โดยการสนับสนุนผ่านนโยบายสาธารณะและกิจกรรมชุมชนช่วยให้สตรีสามารถพึ่งพาตนเอง มีความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง และมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนมากขึ้น แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment Theory) ซึ่งมองว่าการเพิ่มศักยภาพของบุคคลต้องเกิดจากการเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมอย่างแท้จริง ในมิติของการมีส่วนร่วมทางสังคม เมวดี พอกทรัพย์ และคณะ ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในพื้นที่อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ พบว่า การมีส่วนร่วมของสตรีจะเพิ่มขึ้นเมื่อได้รับการสนับสนุนจากองค์กรสตรี เครือข่ายภาคประชาชน และพื้นที่การเรียนรู้ทางสังคม รวมทั้งการสร้างศูนย์การเรียนรู้ การณรงค์ผ่านสื่อ และการพัฒนาระบบพี่เลี้ยง ล้วนเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยส่งเสริมบทบาทของสตรีในการตัดสินใจและการพัฒนาสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นทั้งกระบวนการเรียนรู้และผลลัพธ์ของการพัฒนาศักยภาพสตรี ขณะเดียวกัน ญัฐชัย จันทชุม และคณะ ศึกษาการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนเกิดจากการเสริมสร้างศักยภาพของผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก กระบวนการดังกล่าวช่วยให้เกิดการพึ่งพาตนเอง การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สามารถประยุกต์ใช้กับการพัฒนาศักยภาพสตรีในระดับชุมชนได้เป็นอย่างดี การพัฒนาศักยภาพสตรีในปัจจุบันได้รับความสำคัญทั้งในระดับนานาชาติและระดับประเทศ เนื่องจากสตรีเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชน และสังคม การเสริมสร้างศักยภาพสตรีจึงมิได้มุ่งเพียงการเพิ่มความรู้หรือทักษะอาชีพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมให้สตรีมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร มีอำนาจในการตัดสินใจ และสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานของ United Nations Development Programme (UNDP, 2022) ที่อธิบายว่า การพัฒนามนุษย์ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและมีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคมภายใต้หลักความเสมอภาคและการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ในมิติของกระบวนการเรียนรู้ Freire (1970) เสนอว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงควรเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมสร้างองค์ความรู้มากกว่าการรับข้อมูลจากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว กระบวนการเรียนรู้ลักษณะดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้ในศักยภาพของตนเอง มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา และสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม แนวคิดนี้สะท้อนว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมทั้งความรู้ ทักษะ และความมั่นใจในการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาศักยภาพของสตรีในระดับชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ Cohen และ Uphoff (1980) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทตั้งแต่การร่วมคิดและวางแผน การร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินกิจกรรม การร่วมรับผลประโยชน์ และการร่วมติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรม มีความรับผิดชอบร่วมกัน และส่งเสริมความยั่งยืนของการพัฒนา แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาภายในประเทศไทยที่พบว่า กลุ่มสตรีที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในทุกขั้นตอนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาทักษะอาชีพ ความเป็นผู้นำ และการพึ่งพาตนเองได้ดีกว่ากลุ่มที่มีบทบาทเพียงผู้รับบริการ ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจของสตรี Kabeer (1999) อธิบายว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงทรัพยากร (Resources) มีความสามารถในการตัดสินใจ (Agency) และบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Achievements) ซึ่งทั้งสามองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันและนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างยั่งยืน เมื่อ

สตรีได้รับโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การฝึกอบรม และกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม จะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการตัดสินใจ การบริหารจัดการทรัพยากร และการดำรงบทบาทในครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมด พบว่า แม้งานวิจัยแต่ละเรื่องจะศึกษาบริบทที่แตกต่างกัน แต่มีข้อค้นพบร่วมกันคือ การพัฒนาศักยภาพสตรีเกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินกิจกรรม และร่วมประเมินผล ซึ่งช่วยเพิ่มความรู้ ทักษะ ความมั่นใจ ภาวะผู้นำ การพึ่งพาตนเอง และการมีบทบาทในชุมชน นอกจากนี้ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายภาคี และผู้นำชุมชน ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาศักยภาพสตรีมีความต่อเนื่องและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาผลของการพัฒนาอาชีพ การเสริมสร้างพลังอำนาจ หรือการมีส่วนร่วมของสตรีในมิติใดมิติหนึ่ง ขณะที่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กับ ศักยภาพสตรี ในบริบทของสตรีระดับชุมชนยังมีอยู่ไม่มาก โดยเฉพาะในพื้นที่ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ดังนั้น งานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับศักยภาพสตรี เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มสตรีและกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาสตรีในระดับท้องถิ่นต่อไป

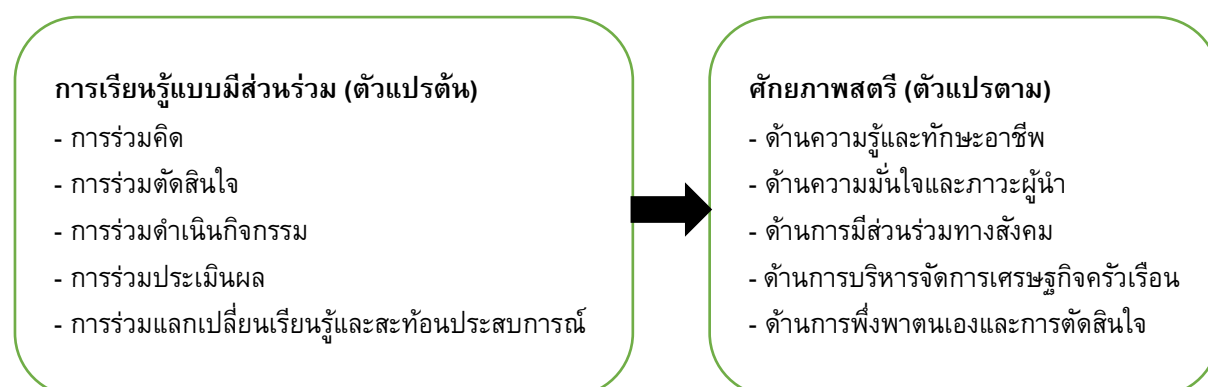
แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับรายงานของ UN Women (2020) ที่ระบุว่า การพัฒนาศักยภาพสตรีควรมุ่งสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการตัดสินใจ โดยเฉพาะการสนับสนุนให้สตรีเข้าถึงการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การสร้างเครือข่าย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเพศและเพิ่มบทบาทของสตรีในการพัฒนาสังคม

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพสตรี โดยการเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ และการดำเนินกิจกรรม ช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ ความมั่นใจ ภาวะผู้นำ การพึ่งพาตนเอง และการมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเสริมสร้างศักยภาพสตรีอย่างยั่งยืน และเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับศักยภาพสตรีในพื้นที่ตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

สมมติฐานการวิจัย

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพสตรีในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สตรีอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 172 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion Criteria) 1) เป็นสตรีอายุ 20 ปีขึ้นไป 2) มีภูมิลำเนาหรือพักอาศัยอยู่ในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 3) เคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสตรีหรือกิจกรรมของชุมชนในพื้นที่ และ 4) ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน และ 3) การพัฒนาศักยภาพสตรี 5 ด้าน แบบสอบถามตัวแปรการวิจัยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับสตรีในตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการทดสอบความเชื่อมั่นพบว่าแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.884 สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 0.70 จึงถือว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นเพียงพอสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มสตรีอายุ 20 ปีขึ้นไป ในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 172 คน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส และระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสตรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 172)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	172	100.00
รวม	172	100.00
อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	36	20.93
30-40 ปี	51	29.65
41-50 ปี	49	28.49
51-60 ปี	24	13.95
มากกว่า 60 ปี	12	6.98
รวม	172	100.00
ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	28	16.28
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	19.77
มัธยมศึกษาตอนปลาย	53	30.81
อนุปริญญา/ปวส./ปวท.	31	18.02
ปริญญาตรี	23	13.37
สูงกว่าปริญญาตรี	3	1.74

รวม	172	100.00
อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	48	27.91
ค้าขาย	39	22.67
เกษตรกรรม	14	8.14
พนักงานบริษัท	37	21.51
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	11	6.40
ธุรกิจส่วนตัว	18	10.47
อื่นๆ	5	2.91
รวม	172	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	21	12.21
5,000-10,000 บาท	56	32.56
10,001-15,000 บาท	49	28.49
15,001-20,000 บาท	30	17.44
มากกว่า 20,000 บาท	16	9.30
รวม	172	100.00
สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	39	22.67
สมรส	101	58.72
หย่า/แยกกันอยู่	21	12.21
หม้าย	11	6.40
รวม	172	100.00
ระยะเวลา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	29	16.86
1-3 ปี	63	36.63
4-6 ปี	51	29.65
มากกว่า 6 ปี	29	16.86

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 172 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเป็นเพศหญิง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษากลุ่มสตรีโดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 51 คน (ร้อยละ 29.65) รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 49 คน (ร้อยละ 28.49) และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 36 คน (ร้อยละ 20.93) ด้านการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 53 คน (ร้อยละ 30.81) รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน (ร้อยละ 19.77) ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 48 คน (ร้อยละ 27.91) รองลงมา ได้แก่ ค้าขาย จำนวน 39 คน (ร้อยละ 22.67) ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 56 คน (ร้อยละ 32.56) ด้านสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 101 คน (ร้อยละ 58.72) สำหรับระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาสตรี พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นระยะเวลา 1-3 ปี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 36.63) สะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี

ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเอื้อต่อการประเมินระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาศักยภาพสตรีตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ตารางที่ 2 ระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของสตรี

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการร่วมคิด	4.14	0.54	มาก
ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.06	0.60	มาก
ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรม	4.28	0.60	มากที่สุด
ด้านการร่วมประเมินผล	3.96	0.58	มาก
ด้านการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนประสบการณ์	4.21	0.52	มาก
ภาพรวม	4.13	0.32	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของสตรีในตำบลบางคูรัดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.60) รองลงมา ได้แก่ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนประสบการณ์ ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.52) ด้านการร่วมคิด ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.54) ด้านการร่วมตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.60) และด้านการร่วมประเมินผล ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระดับการพัฒนาศักยภาพสตรี

การพัฒนาศักยภาพสตรี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านความรู้และทักษะอาชีพ	4.34	0.49	มากที่สุด
ด้านความมั่นใจและภาวะผู้นำ	4.10	0.52	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม	4.08	0.51	มาก
ด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจครัวเรือน	3.93	0.54	มาก
ด้านการพึ่งพาตนเองและการตัดสินใจ	4.14	0.47	มาก
ภาพรวม	4.12	0.25	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การพัฒนาศักยภาพสตรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความรู้และทักษะอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.49) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการพึ่งพาตนเองและการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.47) ด้านความมั่นใจและภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.10$, S.D. = 0.52) ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.51) และด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจและครัวเรือน ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี

ตัวแปร	r	Sig.	ระดับความสัมพันธ์
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรี	0.260	0.001	ต่ำ

จากตารางที่ 4 พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.260$, Sig. = 0.001) โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่า เมื่อระดับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของสตรีเพิ่มขึ้น ระดับการพัฒนาศักยภาพสตรีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ จึงอาจมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพสตรีร่วมด้วย

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพสตรีในตำบลบางคูรัด อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.260$, Sig. = 0.001) โดยมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวสะท้อนว่าการพัฒนาศักยภาพสตรีอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่นร่วมด้วย ซึ่งควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

- 1) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของสตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่าสตรีในพื้นที่มีโอกาสเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen และ Uphoff (1980) ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และสอดคล้องกับแนวคิดของ Freire (1970) ที่มองว่าการเรียนรู้เกิดจากการลงมือปฏิบัติและการสะท้อนประสบการณ์ร่วมกัน
- 2) การพัฒนาศักยภาพสตรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความรู้และทักษะอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่ากิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเอื้อต่อการพัฒนาความรู้และทักษะที่นำไปใช้ได้จริง ข้อค้นพบนี้สัมพันธ์กับแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจของ Kabeer (1999) ซึ่งเน้นการเข้าถึงทรัพยากร ความสามารถในการเลือก และผลสำเร็จของการตัดสินใจ รวมถึงสอดคล้องกับรายงานของ UN Women (2020) และ United Nations Development Programme (2022) ที่ให้ความสำคัญกับโอกาสทางการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของสตรี
- 3) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนาศักยภาพสตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ แสดงว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพสตรีในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่เกี่ยวข้อง อาจมีปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น การสนับสนุนจากครอบครัว เครือข่ายทางสังคม สภาพเศรษฐกิจ และโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านการร่วมคิดไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการพัฒนาศักยภาพสตรี ข้อค้นพบนี้อาจสะท้อนว่าสตรีมีโอกาสนเสนอความคิดเห็น แต่ความคิดเห็นดังกล่าวอาจยังไม่ได้เชื่อมโยงกับอำนาจในการตัดสินใจหรือการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงควรพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมให้ต่อเนื่องตั้งแต่การร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม และการประเมินผล

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด การร่วมตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2) ควรพัฒนากิจกรรมหรือหลักสูตรที่เน้นการฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้สตรีสามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ได้จริง
- 3) ควรส่งเสริมบทบาทของสตรีในการตัดสินใจและการเป็นผู้นำในกิจกรรมของชุมชน เพื่อสร้างความต่อเนื่องของการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของเครือข่ายสตรี

4) ควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และสนับสนุนทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพสตรี เช่น การสนับสนุนจากครอบครัว เครือข่ายทางสังคม ภาวะผู้นำของชุมชน หรือการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพสตรีได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่นที่มีบริบทแตกต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและเพิ่มความสามารถในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาศักยภาพสตรีในบริบทที่หลากหลาย
- 3) ควรใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่ม เพื่ออธิบายข้อค้นพบที่ว่า ด้านการร่วมคิดไม่พบความสัมพันธ์กับการพัฒนาศักยภาพสตรี รวมทั้งศึกษาปัจจัยเชิงบริบทที่อาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมและการพัฒนาศักยภาพของสตรีในระดับชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐชัย จันทุม, ชีรดา นามไ, และ วรณชนก จันทุม. (2561). การพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 12(2), 387-396.
- พระครูสังฆรักษ์ศรีวัชร ปรมุตโต, & พระชินกร สุจิตโต (ทองดี). (2567). การเสริมสร้างพลังอำนาจของกลุ่มสตรีผ่านนโยบายและกิจกรรมชุมชน. วารสารกวีานพะเยา, 1(6), 49-57.
- เพ็ญประภา ภัทรานุกรม, ภูซังค์ เสนานุช, และ เล็ก สมบัติ. (2566). การประเมินการพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพสตรีของศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว. วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, 31(2), 122-148.
- เมวดี พอกทรัพย์, วันชัย สุขตาม, & จิรายุ ทรัพย์สิน. (2569). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในพื้นที่อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์. วารสารบัณฑิตศึกษาวิชาการ, 4(1), 77-88.
- เอกศักดิ์ เสงสุโข, ศุภางค์จิต กัลยาแก้ว, อภิญญา ทองพล, นุสรา สัมปชัญญานนท์, ฉัตรชนก เสงสุโข, ยุวธิดา หงษ์ชูตา, และจุฬาลักษณ์ พรหมแสง. (2568). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพของกลุ่มสตรีในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพสตรีตำบลพรเจริญ อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the oppressed*. Continuum.
- Kabeer, N. (1999). Resources, agency, achievements: Reflections on the measurement of women's empowerment. *Development and Change*, 30(3), 435-464.
- UN Women. (2020). *Progress of the world's women 2019-2020: Families in a changing world*.
- United Nations Development Programme. (2022). *Human development report 2021/2022: Uncertain times, unsettled lives: Shaping our future in a transforming world*.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). Harper & Row.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2026 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).